

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: D. V., narozený dne X

zastoupený advokátkou JUDr. Eliškou Flídrovou, Ph.D.
sídlem Dlouhá 705/16, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**, Odbor azylové a migrační
politiky
sídlem Nad Štolou 4, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2023, č. j. OAM-239/ZA-ZA11-LE05-R2-2019

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2023, č. j. OAM-239/ZA-ZA11-LE05-R2-2019, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 10 466,50 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobce.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou k Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2023, č. j. OAM-239/ZA-ZA11-LE05-R2-2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zastavil řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. j) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“), neboť shledal, že nelze zjistit místo pobytu žalobce a na základě dosud zjištěného stavu nelze rozhodnout.

II. Žalobní body

2. Žalovaný zastavil řízení o žádosti žalobce navzdory tomu, že pro to nebyly splněny podmínky. Řízení o udělení mezinárodní ochrany se podle § 25 písm. j) zákona o azylu zastaví, jestliže nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany a na základě dosud zjištěného stavu věci nelze rozhodnout. K tomu, aby mohl žalovaný zastavit řízení o žádosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany, musí být splněny dvě podmínky – 1) nelze zjistit místo pobytu žadatele a současně 2) nelze rozhodnout na základě dosud zjištěného skutkového stavu.
3. Žalovaný tak dospěl k závěru, že adresu místa pobytu žalobce nelze zjistit s ohledem na sdělení České pošty a Policie České republiky, a to navzdory sdělení právní zástupkyně žalobce, která uváděla, že s žalobcem byla v kontaktu. Žalovaný neprovedl žádné další dokazování k této skutečnosti, navzdory častým problémům s doručováním ze strany České pošty, jakož i s ohledem na to, že není zjevné, kdo sdělil Policii České republiky při místním šetření, že žalobce na dané adrese nikdy nežil, a na základě jakých skutečností toto daná osoba potvrdila. Je prokazatelné, že žalobce na adrese místa pobytu v minulosti pobýval, a tím dochází k vyvrácení závěrů místního šetření Policie České republiky.
4. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2020, č. j. 10 Azs 482/2021-28, bod 15, k závěru, že nelze zjistit adresu místa pobytu na území je nezbytné vyčerpát dostupné prostředky ke zjištění místa pobytu na území, a o tom musí být provedeny odpovídající záznamy ve spisovém materiálu. Žalovaný však nevyčerpал dostupné prostředky ke zjištění místa pobytu, pouze zjistil, že v minulosti existovaly problémy s doručováním písemností žalobci.
5. Nebyla splněna ani druhá podmínka pro zastavení řízení podle § 25 písm. j) zákona o azylu. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí, že na základě dosud zjištěného skutkového stavu věci nelze o žádosti rozhodnout, neboť aktuálně shromážděné podklady neumožňují zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žalovaný vyjmenovává, jaké úkony byly v řízení provedeny a jaké skutečnosti byly v řízení zjištěny, žádným způsobem však neodůvodňuje, jaké skutečnosti je dále třeba zjišťovat. Žalovaný sice uvádí, že měl v úmyslu provést doplňující pohovor se žalobcem, neuvádí však, jaké rozpory měly za jeho pomoci být odstraněny, či jaké skutečnosti měly být prokázány. Odůvodnění toho, jaké skutečnosti bylo v řízení nezbytné zjistit a jaké rozpory odstranit, je nezbytnou podmínkou vydání rozhodnutí dle § 25 písm. j) zákona o azylu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2022, č. j. 3 Azs 84/2021-58, bod 18, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2020, č. j. 10 Azs 482/2021-28, bod 18-20).
6. Žalobce v rámci řízení od počátku uváděl azylové důvody ve vztahu k Ruské federaci a za účelem jejich prokázání dokládal důkazy. Zbývalo tak pouze, aby žalovaný znovu vyhodnotil zjištěné skutečnosti, nově však ve vztahu k Ruské federaci, nikoli k Izraeli. Konstatoval to i Krajský soud v Brně ve svém rozsudku ze dne 31. 3. 2022, č. j. 32 Az 19/2019-160, bod 94, kterým vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení, a to i s ohledem na

skutečnosti ve vztahu k nedostatku diplomatických záruk ze strany Ruské federace a ozbrojenému konfliktu na Ukrajině, tedy s ohledem na skutečnosti, které není třeba zjišťovat v pohovoru s žalobcem.

7. Žalovaný byl po celou dobu řízení nečinný a den před uplynutím lhůty pro vydání rozhodnutí vyrozuměl právní zástupkyni žalobce o prodloužení lhůty k vydání rozhodnutí. Pokud se žalovaný následně pokoušel o předvolání žalobce k doplňujícímu pohovoru a toto předvolání se mu nepodařilo doručit, přičemž o chystaném úkonu nebyla vyrozuměna právní zástupkyně žalobce, mělo by rozhodnutí o zastavení řízení obsahovat i odůvodnění této nezbytnosti, tedy odůvodnění toho, proč nebylo možné rozhodnout na základě zjištěných skutečností v předcházejícím řízení. Žalobce se z důvodu nečinnosti žalovaného obrátil prostřednictvím své právní zástupkyně k nadřízenému správnímu orgánu žalovaného s návrhem na provedení opatření proti nečinnosti. O tomto návrhu nebylo do dne vydání rozhodnutí rozhodnuto.
8. Možnost zastavení řízení o žádosti o mezinárodní ochranu dle § 25 písm. j) zákona o azylu cílí na možnost zastavení řízení v případech, kdy žadatel již nemá nadále zájem na udělení mezinárodní ochrany [komentář k § 25 písm. j) v CHMELÍČKOVÁ, N., VOTOČKOVÁ, V. Zákon o azylu: Praktický komentář. Systém ASPI. Wolters Kluwer]. I s ohledem na tento názor má žalobce za to, že nebyly splněny podmínky pro zastavení řízení o jeho žádosti, jelikož je po celou dobu řízení zjevné, že žalobce má i nadále zájem na výsledku řízení, je aktivní a bylo pouze prokázáno, že má na adrese místa hlášeného pobytu problémy s přebíráním pošty. Postup žalovaného je tak v rozporu se smyslem a účelem zákona. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 14. 6. 2018, č. j. 6 Azs 45/2018-32, bod 15-18 dovedl, že není možné zastavit řízení pouze s ohledem na problematické doručování a nepřevzetí pošty. Právní zástupkyně žalobce je v kontaktu s žalobcem a navrhovala provedení pohovoru, měl-li žalovaný za to, že je potřeba ho provést.
9. Žalovaný postupoval v rozporu se závazným právním názorem vysloveném Krajským soudem v Brně v rozsudku ze dne 31. 3. 2022, č. j. 32 Az 19/2019-160. Krajský soud v Brně uložil žalovanému v dalším řízení vyhodnotit příběh žalobce mimo jiné z hlediska toho, že nelze ignorovat otázku jeho ruského občanství, přičemž zamítnutí žádosti žalobce o mezinárodní ochranu by mohlo mít za následek porušení zásady non-refoulement.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný uvedl, že žalobce byl povinen podle § 82 odst. 1 zákona o azylu písemně oznámit ministerstvu adresu, kde se bude zdržovat mimo pobytové středisko. Pokud se na takovém místě nezdržuje, jde o porušení jeho povinností, které má za následek řadu skutečností, mezi něž patří i situace, kdy jej správní orgán nebude moci pozvat na pohovor za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Sdělení právní zástupkyně, že žalobce bylo možné kontaktovat přes ni, není relevantní pro aplikaci § 25 písm. j) zákona o azylu.
11. Přestože se objasnilo, že žalobce má i státní občanství Ruské federace, neznamená to samo o sobě, že je tím automaticky znám stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti. Napadené rozhodnutí se vypořádalo jak s namítaným недостатком v podobě neúplně

zjištěného skutkového stavu, kdy žalovaný podrobně vylíčil, proč bylo žalobce třeba předvolat k doplňujícímu pohovoru, tak se skutečností, jak správní orgán dospěl k závěru, že nelze zjistit místo pobytu žalobce.

12. Podle § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), soud řízení zastaví, stanoví-li tak zvláštní zákon. Podle § 33 písm. b) zákona o azylu soud řízení zastaví, jestliže nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Pokud bude místo pobytu žalobce nadále neznámé, navrhuje žalovaný, aby soud řízení usnesením zastavil. Tento nedostatek nelze zhojit prostou existencí právní zástupkyně, která by mohla plnit místo pro doručování písemností či zastupování u soudu. Pro takové účely totiž slouží funkce opatrovníka, tím však právní zástupkyně z důvodu neznámého pobytu žalobce zatím soudem ustanovena nebyla.

IV. Obsah správního spisu

13. Žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany dne 9. 3. 2019. V rámci poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu žalobce uvedl, že nemá žádné politické přesvědčení, nikdy nebyl členem politické strany, ani nebyl nijak politicky aktivní. Žalobce cestoval z Tel Avivu do Prahy za účelem turistiky. Když přicestoval do Prahy, byl zadržen Policií České republiky na žádost Ruské federace o jeho vydání. Žalobce uvedl, že se v Rusku stal obětí bývalých policistů, ze kterých se stali kriminálníci, proto z Ruska utekl. Obává se o svůj život a nesouhlasí s vydáním do Ruska. Uvedl, že by chtěl odcestovat do Izraele, kde má zázemí, práci a rodinu.
14. V rámci pohovoru provedeného dne 15. 3. 2019 žalobce uvedl, že Rusko opustil v červenci 2016. V Izraeli pracoval v nadnárodní společnosti GE – Healthcare ve městě Rehovot. Odcestoval z Izraele do Prahy za přítelkyní. Přítelkyně za ním přiletěla z Ruska. Žalobce jako důvod žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že nechce, aby byl vydán do Ruska k trestnímu řízení. Neví, proč bylo proti němu zahájeno trestní řízení v Rusku, ale mezinárodní zatykač byl vystaven v prosinci 2018. O trestním stíhání se dozvěděl po svém zadržení v České republice v březnu 2019. V Rusku je stíhán, neboť byl pod nátlakem nucen podepsat dlužný úpis, věřitelé po něm požadují zaplacení dluhu. Žalobce musí počkat, až ruské orgány pošlou příslušné dokumenty. Žalobce nevěří ruské policii a ruskému soudnímu systému. Mafiáni, kteří jej v Rusku pronásledovali a před kterými utekl, jsou v tomto systému zapojeni jako bývalí policisté. Pokud by se pro ně stal nepohodlným, tak jej zlikvidují. Nevěděl, proč po něm bylo po letech vyhlášeno mezinárodní pátrání. Od svého odjezdu z Ruska v roce 2016 nebyl s uvedenými mafiány v kontaktu a v minulosti neměl žádné jiné problémy, tak se domnívá, že to spolu souvisí. Žalobce dále uvedl, že v Izraeli neměl žádné potíže a ničeho se tam neobává. Do Izraele by se chtěl co nejdříve vrátit.
15. Žalobce byl dne 26. 3. 2019 seznámen s podklady rozhodnutí. Uvedl, že nežádá o mezinárodní ochranu z důvodu situace v Izraeli, ale v Ruské federaci. Nechce být vydán do Ruska a chce se vrátit do Izraele. Požádal o stanovení lhůty 30 dní na doplnění dokumentů z Ruské federace. Dne 4. 4. 2019 bylo žalovanému doručeno doplnění. Žalovaný pořídil překlady těchto dokumentů. Právní zástupce žalobce dne 10. 4. 2019 nahlédl do spisu.
16. Městské státní zastupitelství v Praze informovalo žalovaného dopisem ze dne 8. 4. 2019 o probíhajícím extradičním řízení.

17. Dne 15. 4. 2019 bylo žalovanému doručeno vyjádření právního zástupce žalobce k podkladům pro vydání rozhodnutí. Právní zástupce mimo jiné uvedl, že žalobce nebyl v dostatečné míře vyslechnut k podané žádosti o mezinárodní ochranu a z toho důvodu žalobce žalovanému zaslal písemné vyličení skutkových okolností důležitých pro řízení o udělení mezinárodní ochrany a písemnou výpověď jeho bývalé manželky. Opakovaně požádal o prodloužení lhůty k vyjádření, neboť dožádání jeho advokáta v Rusku nebylo vyřízeno a jeho advokátovi nebyla doručena odpověď ze strany policie. Žalobce navrhl provedení dokazování vyžádáním zprávy o lidských právech od organizace Memorial v Rusku.
18. Rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 4. 2019, č. j. OAM-239/ZA-ZA11-LE05-2019 (dále jen „první rozhodnutí ve věci“), žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana. Žalovaný shledal, že žalobce neuvedl skutečnosti, které by svědčily o tom, že mu hrozí pronásledování či vážná újma v zemi původu, za kterou žalovaný považoval Izrael.
19. Žalobce podal proti prvnímu rozhodnutí ve věci žalobu ke Krajskému soudu v Brně. Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 26. 2. 2021, č. j. 32 Az 19/2019-87, zrušil první rozhodnutí ve věci a žalovanému vrátil věc k dalšímu řízení. Krajský soud v Brně shledal první rozhodnutí ve věci nesprávným a ve vztahu k posouzení udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) a § 14a zákona o azylu. Žalovaný podal proti rozsudku Krajského soudu v Brně kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 6. 5. 2021, č. j. 9 Azs 69/2021-22, zrušil rozsudek Krajského soudu v Brně a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 31. 3. 2022, č. j. 32 Az 19/2019-160 opět zrušil první rozhodnutí ve věci a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
20. Dne 31. 10. 2019 žalobce požádal o změnu adresy na adresu X. Uvedl, že předpokládaná doba ubytování je od 1. 11. 2019 do 30. 10. 2020. K této žádosti připojil doklad o zajištění ubytování ze dne 25. 10. 2019, z něhož vyplývá, že mu ubytování na uvedené adrese bylo poskytnuto do 30. 10. 2020. Z dokladu o potvrzení zajištění ubytování ze dne 10. 11. 2020, který žalobce doložil do správního spisu dne 18. 11. 2020, vyplývá, že žalobci bylo ubytování na uvedené adrese poskytnuto na neomezenou dobu.
21. Dne 2. 11. 2021 bylo žalobci doručeno doplnění žádosti žalobce. Doplnění obsahovalo posudek znalkyně z Ruské federace, vypracovaný k otázkám pronásledování podnikatelů v Ruské federaci a konkrétně k situaci žalobce. Právní zástupkyně žalobce zaslala žalovanému své vyjádření ve věci žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 7. 9. 2022. Právní zástupkyně žalobce se dne 21. 11. 2022 dotázala žalovaného na stav řízení. Žalovaný v odpovědi na tento dotaz uvedl, že probíhá shromažďování podkladů rozhodnutí ve věci, s nimiž bude mít možnost se seznámit a vyjádřit se k nim. Žalovaný zároveň vyrozuměl právní zástupkyni žalobce o nutnosti prodloužení lhůty pro vydání rozhodnutí ve věci, neboť jde i ve světle rozhodnutí Krajského soudu v Brně a Nejvyššího správního soudu o věcně a právně složitý případ, který neumožňuje vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany ve standardní lhůtě. Žalovaný zaslal žalobci vyrozumění o prodloužení lhůty pro vydání rozhodnutí. Toto vyrozumění mu však bylo poštou vráceno, přičemž dle označení pošty byl žalovaný na uvedené adrese neznámý.
22. Žalovaný dne 9. 12. 2022 vyzval právní zástupkyni žalobce ke sdělení místa pobytu žalobce. Právní zástupkyně žalobce na uvedenou výzvu reagovala dne 20. 12. 2022, přičemž uvedla, že má u klienta evidovanou adresu místa pobytu X a změna jeho adresy

jí není známa. Žalobce kontaktovala s dotazem, ale vzhledem ke krátké lhůtě neobdržela odpověď. Uvedla, že jakmile se žalobce ozve s případnou změnou adresy, neprodleně to žalovanému sdělí. Právní zástupkyně zároveň vyjádřila názor, že nejsou splněny podmínky pro zastavení řízení podle ustanovení § 25 písm. j) zákona o azylu. Žalovaný na odpověď právní zástupkyně žalobce reagoval opakovanou výzvou ze dne 4. 1. 2023. Právní zástupkyně žalobce v odpovědi na opakovanou výzvu uvedla, že dle sdělení žalobce stále pobývá na adrese X a místo pobytu neměnil. Zároveň žalovanému navrhla, aby žalobce předvolal k provedení pohovoru, měl-li za to, že je to pro zjištění skutkového stavu nezbytné.

23. Krajské ředitelství policie hl. města Prahy provedlo dne 19. 1. 2023 v 10:00 hod pobytovou kontrolu v souladu s ustanovením § 164 odst. 1, písm. c) zákona o pobytu cizinců. Hlídka na místě zjistila, že se jedná o vícepatrový řadový dům s recepcí. Hlídka na místě hovořila s recepční, která uvedla, že žalobce zde nebydlí a ani zde nikdy nebydlel.
24. Ministerstvo spravedlnosti dne 30. 1. 2023 informovalo žalovaného, že ministr spravedlnosti nepovolil rozhodnutím ze dne 19. 1. 2023, č. j. MSP-408/2019-MOT-T/74, vydání žalobce k trestnímu stíhání do Ruské federace. Uvedlo, že Generální prokuratura Ruské federace byla o této skutečnosti informována dopisem ze dne 26. 1. 2023.
25. Žalovaný napadeným rozhodnutím zastavil řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

26. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán s. ř. s. a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

a) Návrh žalovaného na zastavení řízení

27. Městský soud se nejdříve zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky pro zastavení řízení o žalobě podle § 33 písm. b) zákona o azylu.
28. Podle § 33 písm. b) zákona o azylu soud řízení zastaví, jestliže nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany (žalobce).
29. Ve vztahu k uvedenému ustanovení lze v judikatuře správních soudů vysledovat dva různé právní názory. Jedním je, že ustanovení § 33 písm. b) zákona o azylu nelze použít v případě, že soud rozhoduje o žalobě žalobce, který již není v pozici žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Druhý názor k zastavení řízení podle § 33 písm. b) zákona o azylu přistupuje také v případě, že žalobce již není v pozici žadatele o udělení mezinárodní ochrany, přičemž zdůrazňuje, že smyslem uvedeného ustanovení je umožnit soudům nezabývat se meritorně žalobou cizince, který zmizel ze zorného pole orgánů veřejné moci České republiky a pravděpodobně již není v dosahu jurisdikce České republiky.
30. K prvnímu názoru se přiklonil například Krajský soud v Brně ve svém rozsudku ze dne 28. 4. 2023, č. j. 41 Az 10/2023-24, který vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2021, č. j. 4 Azs 126/2021-32, bod 12. Soudy dospěly v těchto rozsudcích k závěru, že není-li již žalobce v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, nelze postupovat podle § 33 písm. b) zákona o azylu a zastavit řízení, přestože

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Městský soud se však s tímto právním názorem neztotožnil. Uvedený názor je v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2021, č. j. 4 Azs 126/2021-32, bod 12 pouze jako obiter dictum.

31. K názoru, že v případě žalobce, který již není v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, nelze zastavit řízení o žalobě podle § 33 písm. e) zákona o azylu, dospěl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 9. 3. 2017, č. j. 5 Azs 4/2017-49. Podle § 33 písm. e) zákona o azylu soud řízení zastaví, jestliže se žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil. Městský soud však má za to, že se v daném případě jedná o odlišnou situaci, neboť Nejvyšší správní soud k tomuto závěru dospěl z důvodu, že po cizinci bez povinnosti ohlásit místo pobytu nelze požadovat, aby změnu místa hlášeného pobytu oznámil soudu.
32. V judikatuře převažuje pak druhý názor, který vychází z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2004, č. j. 2 Azs 16/2004-45, v němž k ustanovení § 33 zákona o azylu, ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí, konstatoval, že „*smyslem citovaného ustanovení zákona o azylu je umožnit soudům nezabývat se meritorně azylovými návrhy těch účastníků, kteří již zmizeli ze zorného pole orgánů veřejné moci České republiky, a kteří již pravděpodobně nejsou ani v dosahu jurisdikce České republiky.*“ Ke dni vydání tohoto rozsudku ve věci však § 33 zákona o azylu stanovil, že soud řízení zastaví, jestliže nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení azylu (žalobce) a tato skutečnost brání nejméně po dobu 90 dnů rozhodnutí ve věci. Ke specifikaci důvodu pro zastavení řízení o žalobě podle § 33 písm. b) zákona o azylu došlo zákonem č. 350/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Právní úprava ke dni vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2004, č. j. 2 Azs 16/2004-45, tedy nerozlišovala mezi jednotlivými důvody zastavení řízení o žalobě podle aktuálního znění ustanovení § 33 zákona o azylu. Zároveň zákon o azylu ke dni vydání uvedeného rozsudku nerozlišoval mezi žalobcem, který je v pozici žadatele o udělení mezinárodní ochrany, a osobou, která již v této pozici není.
33. Městský soud má za to, že je potřeba § 33 písm. b) zákona o azylu vykládat v tom smyslu, že umožňuje soudům nezabývat se žalobou také v případě, že již žalobce není v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, pokud lze mít za to, že ji žalobce vzal konkludentně zpět. Zároveň je však nutné zohlednit skutečnost, že žalobce již není v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, je tedy možné, že již nepobývá na území České republiky. Za rozhodující však městský soud za těchto okolností považuje to, zda je žalobce nadále kontaktní a má zájem na přezkumu napadeného rozhodnutí.
34. Městský soud se tak obrátil na právní zástupkyni žalobce s dotazem na aktuální adresu žalobce a požádal zástupkyni žalobce o sdělení, zda je žalobce kontaktní a zda nadále trvá jeho zájem na přezkoumání napadeného rozhodnutí soudem. Právní zástupkyně žalobce na výzvu soudu reagovala sdělením ze dne 23. 6. 2023, v němž uvedla, že aktuální adresa žalobce je X. Právní zástupkyně žalobce zároveň uvedla, že žalobce je kontaktní a jeho zájem na soudním přezkumu napadeného rozhodnutí trvá. Městský soud tak shledal, že podmínky pro zastavení řízení podle § 33 písm. b) zákona o azylu nejsou splněny.

b) *Nemožnost zjistit místo pobytu žalobce*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

35. Podle § 25 písm. j) zákona o azylu se řízení zastaví, jestliže nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany a na základě dosud zjištěného stavu věci nelze rozhodnout.
36. Městský soud tak přistoupil k přezkumu napadeného rozhodnutí, přičemž se v první řadě zabýval otázkou, zda žalovaný mohl dospět k závěru, že „nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany“.
37. Žalovaný pojal podezření, že se žalobce nezdržuje na adrese, na které je hlášeno jeho místo pobytu, když dne 5. 12. 2022 žalobci nebylo doručeno vyrozumění o prodloužení lhůty pro vydání rozhodnutí v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Pošta přitom na zásilce uvedla, že adresát (žalobce) je na uvedené adrese neznámý. Následně žalovaný dne 9. 12. 2023 vyzval právní zástupkyni žalobce ke sdělení místa pobytu. Právní zástupkyně sdělila, že svého klienta kontaktovala s dotazem na jeho aktuální místo pobytu, vzhledem ke krátké lhůtě však odpověď neobdržela. Zároveň uvedla, že má za to, že nejsou splněny podmínky pro vydání rozhodnutí podle § 25 písm. j) zákona o azylu, neboť na základě zjištěného stavu lze ve věci rozhodnout. Po opakované výzvě žalovaného upřesnila, že se se žalobcem spojila, tento pobývá stále na adrese X a žalovanému navrhla, aby žalobce předvolal k pohovoru. Žalovaný následně požádal dne 17. 1. 2023 odbor cizinecké policie Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy o prověření místa faktického pobytu žalobce. Hlídka policie provedla dne 19. 1. 2023 v 10.00 hod pobytovou kontrolu, přičemž hovořila s recepční v domě, která uvedla, že žalobce v budově nebydlí a ani zde nikdy nebydlel.
38. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 3. 2022, č. j. 10 Azs 482/2021-28 „nelze ztotožňovat ‚nemožnost‘ zjistit místo pobytu a pouhou neznalost místa pobytu žadatele. Rozhodnou skutečností pro zastavení řízení není momentální neznalost místa pobytu žadatele, ale to, že takové místo nelze zjistit. Ze slovního spojení užitého zákonodárcem vyplývá povinnost ministerstva i soudu pokusit se zjistit místo pobytu žadatele. Až v případě, že se toto místo zjistit nepodaří, je naplněna podmínka zastavení řízení.“
39. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 30. 9. 2013, č. j. 4 Azs 14/2013-30, bod 18, konstatoval, že podmínky pro zastavení řízení je nutno vykládat restriktivně, neboť při zastavení řízení vůbec nedochází k meritornímu posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
40. Podle praktického komentáře k § 25 písm. j) zákona o azylu míří toto ustanovení na situace, kdy žadatel se správním orgánem nijak nekomunikuje, resp. není možné ho zastihnout, ač má povinnost své místo pobytu hlásit. Komentář uvádí, že dlouhodobě jde o případy, kdy žadatel považuje Českou republiku pouze za tranzitní zemi a po zahájení řízení pokračuje do své cílové země, tj. jiného členského státu Evropské unie. Dle komentáře se jedná o případy, kdy žadatel konkludentně, tj. mlčky učiní zpětvzetí žádosti o udělení mezinárodní ochrany (CHMELÍČKOVÁ, N., VOTOČKOVÁ, V. Zákon o azylu: Praktický komentář. Systém ASPI. Wolters Kluwer).
41. Přestože žalovaný učinil několik kroků za účelem zjištění místa pobytu žalobce (vyzval ke sdělení místa pobytu zástupkyni žalobce a požádal policii o provedení pobytové kontroly na adrese jím tvrzeného místa pobytu), má soud za to, že v daném případě nebylo prokázáno, že nelze zjistit místo pobytu žalobce. Na jedné straně je součástí správního spisu potvrzení o zajištění ubytování na uvedené adrese žalobci na dobu neurčitou a vyjádření zástupkyně, že jí žalobce sdělil, že na uvedené adrese nadále

pobývá. Na druhé straně měl žalovaný poštou vrácenou zásilku, na níž pošta uvedla, že je adresát (žalobce) na uvedené adrese neznámý a zároveň měl výsledek pobytové kontroly provedené policií, dle níž žalobce na uvedené adrese nikdy nepobýval. Soud musí v této souvislosti přisvědčit žalobci, že sdělení policie ohledně provedené pobytové kontroly je kusé a není z něj zřejmé, jakým způsobem recepční prověřila, zda žalobce na uvedené adrese pobývá. Uvedla-li recepční, že žalobce na uvedené adrese nikdy nepobýval, je toto tvrzení přímo v rozporu se s potvrzením o zajištění ubytování, které je součástí spisu, což zpochybňuje správnost vyjádření poskytnuté recepční. Sdělení policie zároveň neobsahuje žádné další informace, např. ohledně skutečnosti, zda žalobce měl, či neměl na uvedené adrese uvedené jméno na zvonku, případně zda měl označenou poštovní schránku. Soud má za to, že na základě podkladů obsažených ve spisu nebyly odstraněny pochybnosti o tom, že místo pobytu žalobce bylo možné zjistit. Vzhledem k tomu, že je dle judikatury Nejvyššího správního soudu nutné ust. § 25 písm. b) zákona o azylu vykládat restriktivně, soud neshledal, že byly splněny podmínky pro zastavení řízení o žádosti žalobce. Na základě podkladů obsažených ve spise žalovaný nemohl dospět k závěru, že žalobce se správním orgánem nijak nekomunikuje a mlčky učinil zpětvzetí žádosti, neboť jeho právní zástupkyně indikovala, že žalobce na hlášené adrese pobývá, a zároveň navrhovala předvolání žalobce k pohovoru.

42. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2006, č. j. 4 Azs 104/2005-52, není-li ministerstvu známo místo pobytu žadatele o azyl, jehož pobyt je evidován v pobytovém středisku, poté, co toto azylové zařízení opustil, lze žadateli doručit předvolání k pohovoru postupem podle § 24 odst. 4 zákona o azylu.
43. Měl-li žalovaný za to, že bylo nutné s žalobcem provést další pohovor, měl žalobce k tomuto pohovoru předvolat, jak navrhla právní zástupkyně žalobce ve své odpovědi žalovanému ze dne 16. 1. 2023. V rámci tohoto pohovoru bylo možné odstranit pochybnosti ohledně místa pobytu žalobce. Nedostavil-li by se žalobce k pohovoru, mohl žalovaný řízení zastavit podle § 25 písm. d) zákona o azylu.

c) Nemožnost rozhodnout na základě dosud zjištěného stavu věci

44. Městský soud se pro úplnost zabýval námitkou žalobce, zda byla splněna druhá podmínka pro zastavení řízení podle § 25 písm. j) zákona o azylu, tj. že na základě dosud zjištěného stavu věci nelze rozhodnout.
45. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že na základě dosud zjištěného stavu věci nelze o žádosti rozhodnout, neboť aktuálně shromážděné podklady neumožňují zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žalovaný uvedl, že žalobce při poskytnutí údajů ke své žádosti i při pohovoru uváděl, že je občanem výhradně Státu Izrael a až později v rámci soudního řízení před Krajským soudem v Brně bylo prokázáno, že je žalobce také občanem Ruské federace. Žalovaný uvedl, že pohovor ze dne 15. 3. 2019 byl zaměřen výhradně na okolnosti týkající se jeho případného ohrožení v Izraeli, nikoliv na objasnění důvodů vztahujících se k Ruské federaci. Žalovaný uvedl, že třebaže žalobce stručně hovořil i o těchto důvodech, nebyly podrobně popsány, a především nebyly objasněny všechny souvislosti a zjištěny veškeré nezbytné informace. Žalovaný zároveň poukázal na skutečnost, že dne 24. 2. 2022 zahájila Ruská federace vojenskou agresi vůči Ukrajině, přičemž dle žalovaného mohl okolnosti, souvislosti a dopady nové situace na žalobcův případ poskytnout výhradně sám žalobce, který nese břemeno tvrzení.

- Žalovaný musí žadatelem sdělené informace ověřit, porovnat s informacemi o zemi původu a zasadit do celkového kontextu. Správní orgán hodlal za účelem zjištění skutečného stavu věci provést se žadatelem doplňující pohovor dle § 23 zákona o azylu, vzhledem k tomu, že se žalobce dle žalovaného stal nekontaktní, tak však učinit nemohl.
46. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 15. 3. 2022, č. j. 10 Azs 482/2021-28, bod 19, konstatoval, že ustanovení § 25 písm. j) zákona o azylu zjevně „*míří na otázky skutkové (např. že ministerstvo doposud neprovedlo výslech žadatele, který byl třeba k dostatečnému zjištění skutkového stavu věci, eventuálně je třeba ještě provést jiné důkazy)*“.
47. Městský soud souhlasí se závěrem žalovaného, že žalobce v dosavadním řízení hovořil o svých důvodech, pro které se obával vydání do Ruské federace, pouze stručně. Vzhledem k tomu, že se žalovaný žalobce podrobně neptal na jeho obavy v Ruské federaci, žalobce dne 15. 4. 2019 do spisu doložil své písemné vyjádření, v němž vyličil veškeré skutkové okolnosti, které považoval za důležité pro posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
48. Podle § 23 odst. 1 zákona o azylu ministerstvo provede za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, pohovor se žadatelem o udělení mezinárodní ochrany.
49. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017-36, rozhodnutí správního orgánu nemůže obstát, pokud správní orgán rezignuje na své základní povinnosti v řízení ve věci mezinárodní ochrany, tedy neprovede řádně pohovor s žadatelem tak, aby položené otázky důsledně směřovaly ke zjištění veškerých rozhodných skutečností a k prověření hodnověrnosti žadatelova azylového příběhu.
50. Městský soud neshledal, že by mohl žalovaný provedení pohovoru nahradit výše uvedeným písemným vyjádřením žalobce. Lze považovat za důvodné, pokud žalovaný chtěl s žalobcem provést doplňující pohovor, v němž by žalobce písemně sdělené skutečnosti vyličil a v rámci něhož by žalovaný upřesnil žalobcem uvedené obavy. Bez provedení tohoto doplňujícího pohovoru nebylo možné zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
51. Soud nepřisvědčil žalobci, že žalovaný žádným způsobem neodůvodnil, jaké skutečnosti je dále třeba v rámci řízení zjistit. Z napadeného rozhodnutí jednoznačně vyplývá, že žalovaný potřebu provedení pohovoru shledal z důvodu, že v rámci předchozího pohovoru byly informace uvedené žalobcem ve vztahu k jeho obavám z vydání do Ruské federace pouze omezené. Sám žalobce na konci svého písemného vyjádření ze dne 15. 3. 2019 uvedl, že dané skutečnosti chtěl sdělit již v rámci pohovoru, pracovnice žalovaného mu však sdělila, že „*takové svědectví zatím není potřeba*“. Žalobce zároveň uvedl, že je v případě žádosti žalovaného připraven sdělit doplňující informace a poskytnout dodatečné materiály, pokud si je vyžádá. Soud tedy uzavírá, že žalovaný měl správně žalobce skutečně pozvat k provedení doplňujícího pohovoru a dát mu prostor, aby vyjádřil veškeré své obavy z vydání do Ruské federace.
52. Městský soud musí přisvědčit žalobci, že žalovanému nic nebránilo v tom, aby k provedení pohovoru přistoupil co nejdříve po vrácení věci Krajským soudem v Brně. Zároveň žalovaný ve vyrozumění o prodloužení lhůty pro vydání rozhodnutí uvedl, že důvodem pro prodloužení lhůty je skutečnost, že „*správní orgán dokončuje shromažďování podkladů pro vydání rozhodnutí*“ ve věci jeho žádosti, s nimiž měl být

žalobce v nejbližší době seznámen. Obsah správního spisu tedy nenasvědčuje tomu, že chtěl žalovaný s žalobcem provést pohovor a o tomto svém záměru informuje žalovaný zástupkyni žalobce až v opakované výzvě ze dne 4. 1. 2023. Městský soud však s ohledem na výše uvedené shledal, že bylo v dané věci namístě pohovor s žalobcem provést, neboť žalobci během dosavadního řízení nebylo umožněno uvést v rámci pohovoru podrobnosti jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany a skutečnosti, které se odehrály v Ruské federaci před jeho vycestováním.

53. Vzhledem k tomu, že žalovaný nerozhodoval meritorně, nebylo možné vypořádat žalobní námitku, že žalovaný postupoval v rozporu se závazným právním názorem vysloveném Krajským soudem v Brně ze dne 31. 3. 2022, č. j. 32 Az 19/2019-160, který žalovanému uložil, aby v dalším pokračování řízení posoudil žádost žalobce s ohledem na zjištěné trvalí ruské státní občanství žalobce, přičemž měl zohlednit, že žalobce již nemá možnost využít ochrany státu Izrael.
54. Pokud žalobce namítal, že o jeho návrhu na opatření proti nečinnosti nebylo nijak rozhodnuto, tato skutečnost nezpůsobuje nezákonnost napadeného rozhodnutí, proti případné nečinnosti správního orgánu bylo možné se bránit v jiném typu soudního řízení.
55. Pro úplnost soud dodává, že neprováděl navržené důkazy, když všechny listiny jsou součástí správního spisu, vyjma nájemní smlouvy ze dne 10. 10. 2019. K této listině soud konstatuje, že oprávnění žalobce užívat byt č. X na adrese X, plyne též z dokladu o zajištění ubytování ze dne 25. 10. 2019 a ze dne 10. 11. 2020, které jsou součástí správního spisu, soud tak nepovažoval za nutné k provedení tohoto důkazu nařizovat ústní jednání.
56. Městský soud tak na základě výše uvedených skutečností shledal, že žalovaný v rámci předchozího řízení neprokázal, že nebylo možné zjistit místo pobytu žalobce, a tudíž nebyly splněny podmínky pro zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany. Byly splněny podmínky podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí v něm nemá oporu, proto soud zrušil napadené rozhodnutí bez jednání. V dalším řízení žalovaný provede doplňující pohovor s žalobcem, v rámci něhož zohlední také nové skutečnosti ve věci, tj. zda žalobce nadále nemůže vyhledat ochranu ve státu Izrael. Neshledá-li, že žalobce může vyhledat ochranu ve státu Izrael, umožní žalobci v rámci pohovoru předestřít veškeré skutečnosti, které jej vedly k opuštění Ruské federace, a kvůli nimž žádá o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Nedostaví-li se žalobce bez závažného důvodu k pohovoru, budou splněny podmínky pro zastavení řízení podle § 25 písm. d) zákona o azylu.
57. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením [§ 60 odst. 1 s. ř. s.](#) Žalobce byl ve věci samé úspěšný, proto mu přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Náklady vynaložené žalobcem v daném řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení a sepsání žaloby [[§ 11 odst. 1 písm. a\), d\) vyhlášky č. 177/1996 Sb.](#)], tedy 2 úkony po 3 100 Kč, tj. 6 200 Kč. Za jeden úkon právní služby (návrh na přiznání odkladného účinku ve správním soudnictví) náleží zástupci odměna ve výši 1550 Kč [jedná se o odměnu podle § 9 odst. 4 písm. d), ve spojení s § 7 bodem 5, vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve výši jedné poloviny v souladu s návětim § 11 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., jelikož návrh na přiznání odkladného účinku ve správním soudnictví je svou povahou a účelem nejbližší návrhu na předběžné opatření, k němuž

došlo po zahájení řízení]. Dále byla žalobci přiznána náhrada hotových výdajů za tři úkony právní služby podle ustanovení § 13 odst. 4 advokátního tarifu po 300 Kč; celkem tedy paušální náhrada činí 900 Kč. Dále soud přiznal DPH ve výši 21 %, tj. 1 816,50 Kč. Celkem tak náklady řízení žalobce činí 10 466,50 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 21. července 2023

JUDr. Lenka Loudová v. r.

samosoudkyně